

Generacija za V

Zašto i kako organizirati volonterski program u školi?

Autorice:

Gordana Šimunković, Volonterski centar Zagreb

Gordana Forčić, Volonterski centar Rijeka Udruge za razvoj civilnog društva SMART

Duška Milinković, Volonterski centar Split Udruge „MI“

Jelena Kamenko, Volonterski centar Osijek

Lejla Šehić Relić, Volonterski centar Osijek

Uredništvo: Volonterski Centar Osijek

Lektura:

Mirta Kovačević, Volonterski centar Osijek

Grafičko oblikovanje: Grafika, Osijek

Tisak: Grafika, Osijek

Ova publikacija nastala je volonterskim angažmanom autorica i tiskana je sredstvima Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

UVOD

Često za djecu i mlade kažemo da su naša budućnost misleći kako će kada odrastu postati upravo ono što od njih očekujemo, samosvjesni i marljivi ljudi koji će pokazivati solidarnost prema svojim starijima (dakle, nama) i odgovornost prema generacijama koje dolaze. U međuvremenu, dok odrastaju, ne nudimo im puno prilike za promišljanje svijeta u kojem žive, prenosimo na njih zadatke, dijelimo poslove, možda ih pitamo za mišljenje, vjerojatno se uvijek divimo dobrim ocjenama, razvijenoj logici i domišljatim idejama, rjeđe razvijamo proaktivnost, suosjećajnost i vještine zajedničkog djelovanja.

Iskreno vjerujemo kako se ključni preokret u dosadašnjem sustavu odgoja i obrazovanja mora dogoditi upravo na razini spoznaje, da ukoliko na vrijeme nismo kreirali određeni sustav vrijednosti i stvorili navike i vještine aktivnog angažmana za zajednicu, ne možemo od onih koji doista jesu naša budućnost očekivati da kao odrasli odjedanput postanu aktivni i odgovorni.

U zemljama razvijenih demokracija i civilnog društva volonterski je rad prepoznat kao važan element u razvoju socijalnog kapitala i stvaranju socijalne kohezije, a volonteri, posebice mladi, ključni su akteri u aktivnostima od općeg dobra. Nerijetko, takve aktivnosti svoje uporište pronalaze upravo u obrazovnom sustavu koje promovira vrijednosti volonterstva, potiče svoje učenike na uključivanje te pruža organiziranu podršku volonterskim inicijativama svojih učenika.

Proces pridruživanja Europskoj uniji donosi nam izazove moderne demokracije, a time i prilagodbe obrazovanja i odgoja mladih u našim školama. Stoga je iznimno važno osnažiti njihovo samopoštovanje i samopouzdanje, istovremeno razvijajući i suosjećanje za druge te im pružiti priliku za iskušavanje specifičnih vještina. Sve to sadržano je u vrijednostima i praksi volonterskog angažmana.

Ovaj je priručnik posvećen ulozi škole kao organizatora volontiranja učenika. Učenici su, kao volonteri, neprocjenjivi resurs u školi i zajednici, ali i njih je potrebno voditi, usmjeravati, pomagati im i pružati podršku u njihovu volonterskom angažmanu kako u školi, tako i izvan nje. Stoga ovim priručnikom želimo u prvom redu naglasiti važnost odgoja za volontiranje te približiti ključne korake u planiranju, postavljanju i vođenju uspješnog programa školskog volontiranja.

Priručnik je namijenjen profesorima, nastavnicima i ostalim stručnim djelatnicima (školskim psiholozima, socijalnim radnicima, pedagogima...) osnovnih i srednjih škola te svima ostalima koji su uključeni u obrazovni proces, koji kroz svoj rad s djecom i mladima, kroz dosadašnje ili planirane aktivnosti imaju potrebu/želju/volju kreirati okruženje u okviru škole koje će omogućiti poticanje djece i mladih na volonterske aktivnosti s jedne strane, te otvoriti školu zajednici i omogućiti uključivanje zajednice u školu.

Danas u hrvatskim školama možemo pronaći puno primjera volontiranja učenika koji su nastali zahvaljujući inicijativi, otvorenosti, entuzijazmu i angažiranosti njihovih nastavnika, školskih pedagoga i ravnatelja. Međutim, ukoliko želimo ostvariti sve potencijale koje volontiranje nudi u sustavu odgoja i obrazovanja, dosadašnji stihijski pristup oslonjen isključivo na inicijative pojedinačnih entuzijasta, potrebno je promijeniti u sustavan, strukturiran i organiziran pristup razvoju volonterskih programa u obrazovnom sustavu u Republici Hrvatskoj. Dosadašnji rezultati volonterskih programa u školama pokazuju da postoji prostor za volonterske programe i promociju volonterskih aktivnosti te potreba i visoka razina motivacije svih zainteresiranih strana. Ujedno, rezultati svih dosadašnjih inicijativa ukazuju na neprocjenjive dobiti koje oni donose djeci i mladima.

Autorski tim